

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Rząd rosyjski nie jest przeciwny konferencji stocholmskiej. Sam Kierskijski zawsze podkreślał, że wszelkie opozycje ze strony rządów koalicyjnych, wszelkie ich utrudnienia, czynione delegatom są tylko wodą na młyn niemiecki.

Poincare powrócił z Włoch.

LUGANO, 18 | 8. Dzienniki medjołańskie donoszą, że Poincare opuścił Rzym, udając się do Włoch.

Zarekwirowane statki.

ROTTERDAM, 18 | 8. Donoszą tutaj z Pekinu: Pojemność zarekwirowanych statków austriacko-węgierskich i niemieckich wynosi 18.000 ton.

Car wykreślony z armji.

BAZYLEA, 18 | 8. Dzienniki szwajcarskie donoszą, że car został oficjalnie wydalony z armji. Wobec tego nie wolno mu nosić mundur.

Zawarcie pokoju

za wszelką cenę.

AMSTERDAM, 18 | 8. „Algemeen Handelsblad” dowiaduje się z Londynu, że oficjalne koła socjalistów włoskich zupełnie poważnie występują z hasłem natychmiastowego zawarcia pokoju za wszelką cenę.

Chwila bieżąca.

— Nowy rząd chiński prowadzi z koalicją rokowania o większą pożyczkę na cele wojskowe.

— Prezydent Wilson mianował z górą 200 nowych generał-majorów i generałów brygady na potrzeby nowej armji narodowej.

— Przez ulice Londynu przeciągały w dniu wczorajszym oddziały wojsk amerykańskich, witane entuzjastycznie przez tłumy.

— Według „Vorwartsa” nota pokojowa Ojca św. będzie miała pewne znaczenie wewnątrz politycznej natury dla Niemiec.

— Venizelos prosił izbę o upoważnienie do ogłoszenia stanu oblężenia w całej Grecji.

— Ros. wiceminister wojny oświadczył, że rząd rosyjski potrzebuje 6-miesięcznej przerwy w operacjach wojennych dla dokonania kompletnej reorganizacji armji.

— W Penzie miały miejsce rozruchy żywnościowe. Tłum dokonał szeregu rewizji w sklepach miejskich, lokalach prywatnych i składach.

— Zarząd komitetów emerytalnych pracowników kolejowych w Petersburgu podpisał 11 milionów rb. na rzecz pożyczki wolności.

— Według angielskich informacji z Rosji maksymaliści przenieśli, po swej klęsce w Piotrogradzie, agitację przeciwwojenną do armji i na prowincję.

— „Nowoje Wremia” donosi, że Centralna Rada ukraińska oświadczyła, iż rząd rosyjski nie ma prawa czynić jakichkolwiek zmian w konstytucji ukraińskiej.

Co słychać nowego?

Anglicy o nocie Ojca św.

— „Daily Telegraph” pisze: W pokojowej nocie papieskiej po raz pierwszy ze strony dyplomatycznej uczyniona została propozycja pokoju, poruszająca szczegóły prawy. Stwarza to nowy stan rzeczy. Nota zasługuje na uwagę, nie jest wszakże bynajmniej odpowiedniem podłożem do wdrożenia rokowań pokojowych.

„Times” twierdzi, że Ojciec św. propozycję uzodę, która sprzymierzeńcy muszą odrzucić. Nie można stawić narówni winnych z niewinnymi.

„Daily Chronicle” pisze: Ojciec św. przeocza fakt, że zniesienie wojny zależy nie tylko od układów, lecz również od przestrzegania zawartych umów. Czyż jednak ktokolwiek może uwierzyć, że autokracja pozdamska będzie ich przestrzegała?

„Daily News” oświadcza, że nota papieska jest dość słabym głosem skargi, którego umiarkowanie, a nawet pokora, stanowią godne uwagi przeciwieństwo wobec pewnych uznanych wysoce wyrubowanych uruszczęń.

Szkolnictwo polskie.

Z Lublina donoszą: W tych dniach powołani będą do Warszawy w związku z mającym nastąpić przekazaniem szkolnictwa polskiego w ręce rządowych władz polskich, pp. Juljusz hr. Tarnowski i Michał Karski, stojący na czele „Macierzy Szkolnej” w okupacji austriackiej. Wymienieni panowie odbędą w Warszawie konferencję w tej sprawie.

Pomoc Ameryki.

Korespondent „Taegl. Rundschau” donosi z Genewy: Według prasy paryskiej, miasto Detroit, w stanie Michigan, zawiadomiło rząd francuski, że odbuduje zupełnie kosztem własnym zburzone miasto Soissons.

Losy premiera Goremykina.

Jak pisze „Nowoje Wremia” komisja śledcza odrzuciła prośbę przebywającego na wolności byłego prezesa rady ministrów I. Ł. Goremykina (podpisał on zobowiązanie, że nie wyjedzie) o pozwolenie mu, ze względu na zły stan zdrowia i podeszły wiek, na wyjazd czasowy do Krymu lub na Kaukaz. Odmowę uasadniają tem, że obecność Goremykina niezbędną jest ze względu na ewentualne zeznania jego w sprawie własnej oraz innych osób, co do których prowadzone jest śledztwo.

A jednak...

Szulerka zwłaszcza dla tych, co na wojnie porobili fortuny, posiada siłę magnetyczną. Przeto rząd włoski postanowił to wyzyskać i po zawarciu pokoju zapewne zezwoli na otwarcie domu gry w miejscowości Campione, położonej na południe od Lugano. Powstało już nawet Tow. Akcyjne z kapitałem wielu milionów lirów.

Sekwestr zboża w Szwajcarii

Wskutek trudności w otrzymywaniu zboża z zagranicy, Rada Związkowa szwajcarska uchwaliła sekwestr zboża krajowego, ponieważ produkcja własna nie wystarcza i w kraju jest go brak dotkliwy.

Z prasy polskiej w Petersburgu.

Z Petersburga donoszą, że istnienie wydawnictwa polskiego w stolicy Rosji, które niedawno zaczęło tam wychodzić p. t. „Powrót”, jest już finansowo zapewnione. Jest to organ Towarzystwa wzajemnej pomocy pracowników polskich. Jedną z głównych części programu gazety jest przygotowywanie polaków, osiadłych tymczasowo w Rosji do powrotu do kraju. Redaktorem pisma jest p. Feliks Mazurkiewicz.

Pomnik pokoju w Ostendzie.

Z inicjatywy Ojca św. Benedykta XV utworzyła się komisja międzynarodowa, mająca na celu wzniesienie w Ostendzie, jako mieście portowem a nadto najbardziej uczęszczanym przez cały świat, jako miejsce kąpielowe, obrzymego pomnika na cześć i pamiątkę pokoju. Pomnik ma pozostać jako wieczny symbol pokoju i dominować nad morzem, podobnie jak pomnik Wolności przy wejściu do portu w Nowym Jorku. Koszty, obliczone na kilka milionów,

pokryte być mają ze składek wszystkich narodów, tak biorących udział w walce, jak neutralnych. Składki na ten cel zebrane, wynoszą 700,000 franków.

Na czele komitetu stoi kardynał Wincenty Vanutelli, jako senior świętego kolegium.

Z Pomnikiem Pokoju związany jest zarazem projekt wzniesienia Kościoła Pokoju, którego budową interesuje się przedewszystkiem Ojciec św. Benedykt XV. Ojciec św. oświadczył gotowość poniesienia kosztów budowy kościoła z własnego skarbcza, a podskarbi papieski złożył już kardynałowi Vanutelli'emu sumę 100 tys. lirów, jako zadatek na ten cel.

Zniwa w Rumunji.

Według informacji „Frankf. Ztg.” zniwa i pierwsze omloty w Rumunji są w pełnym biegu.

Sprzęt pszenicy dokonany był bez większych przeszkód, tak, że ziarno jest suche i pełne.

Z dotychczasowych rezultatów omlotu przyjąć można, że zniwa przedstawiać się będzie naogół biorąc co najmniej jako dobre i średnie.

Pomnik wdzięczności.

W Paryżu utworzył się komitet pod przewodnictwem prezydenta Poincaré prezydentów gabinetu, deputowanych i senatu, wielu ministrów i marszałka Joffra, mający na celu wzniesienie pomnika amerykańkom i amerykańkom. Pomnik ten ma być zbudowany na jednym z paryskich placów, jak „wieczna pamiątka francuskiej wdzięczności dla Ameryki za dokonane dzieła dobroczynności, miłosierdzia i solidarności.

Kości mamuta.

We wsi Czestomorze w kieleckiem nad brzegiem Nidy odkryto w pokładach kwarou i piaskowca kości mamuta.

Z feljetonów rosyjskich.

A Rennikow w jednym z ostatnich numerów „Nowoje Wremieni” pisze na temat prawa rosyjskiego:

„Twórcą przyszłego zbioru praw rosyjskiej republiki czeka niełatwe zadanie: skodyfikować prawo zwyczajowe czasów obecnych i nadać mu formę prawa pozytywnego. Tymczasem biegnie dalej „twórczość prawa”. Napewno potrwa ona przez długi czas, a zbieranie całego odnośnego materiału wypadnie powierzyć jakiemuś nowemu Sperańskiemu.

Prawa powstają obecnie w Rosji w takim tempie, wobec którego zastąpienie bogów do piekieł w operetce „Orfeusz w piekle” wydaje się powolnym konduktem pogrzebowym. My wypracowujemy normy prawne, ustanawiamy kary, zatławiamy—przedewszystkiem, rzecz prosta, na ulicy—wszystkie sprawy, związane z prawem cywilnem, karnem, finansowem, milicyjnem i międzynarodowem.

W tej chwili na ulicy znajdują się niemal wszystkie instytucje sądowe: sąd pokoju, zjazd sędziów pokoju, izby sądowe a nawet sam Senat Rządzący z kasacyjnemi postanowieniami dobrze uzbrojonego obywatela, i wszystkie te rzeczy tymczasowe, zmienne, trzeba zamienić na stałe, wieczne, a wówczas dopiero wola obecnego narodu znajdzie swój wyraz najwyższy w postaci nowego kodeksu.

Sądząc z wypadków z samosądu, spotykanych obecnie do przyszłego kodeksu karnego będą musiały być włączone artykuły następujące:

Art. 35. Za kradzież ogórka ze straganu — kara śmierci przez oblanie naftą i podpalenie.

Art. 86. Za uprowadzenie owdzkiego konia — przywiązanie do ogona tegoż konia głową nadsól i obowiązkowe przegalopowanie w tej pozycji w ciągu dwóch godzin przez zorane pole.

Art. 190. Za rabunek bez wlamania, dokonany przez jednostkę — deptanie obcasami po głowie, odrywanie rąk i nóg odrazu lub poszczególnie oraz rozrzucanie ciała w kierunku przez sąd wskazanym.

W tym samym mniej więcej duchu powinny być ujęte i inne artykuły kodeksu karnego.

My potrzebujemy jeszcze Solonów, Decemwirów, Justynjanów, Jarsławów Mądrych... Wielu, wielu prawodawców. A kiedy prawa będą spisane i wszyscy prawodawcy namęczą się do siódmego potu jeszcze nie wszystko będzie zrobione.

Albowiem w pierwszym lepszym momencie może w komisji prawodawczej zawiść się jakieś ciało zbiorowe z naftą i zapakami w ręku i odczyta artykuł dodatkowy kodeksu karnego:

„Wszyscy, którzy tworzą prawa, artykuły i uwagi do nich, podlegają oblaniu atramentem, naftą, a następnie spaleniu razem z papierami w terminie, przewidzianym przez proces spalenia. Rozprawy stron są niedopuszczalne“.

Z chwili.

Rozmawiając przy szabasie,
Spytał Leosz panny Sury
Czy zamierza obchodzić bosą,
Ta rzeknie; spojrzaszwy z góry
— Ja, co tobie, Leosz, powiem:
Twój dowcip to jest z ołowiem.

Czy ty tego nie rozumiesz,
Ze się muszę liczyć z tatą,
A chodzenie moje bosą.
Byłoby dla niego statą.
— Jako stała? chyba zyskiem!
Krzyknie Leosz z wielkim pi-
skiem.

— Leosz, Leosz, miszygone,
Masz głowę godną kapcana,
Nie wiesz? zwiększa ojcu kredyt
Córka bogato ubrana.

Bez pantofli, choćby w lato,
Zawsze nie jest to bogato...

Z Warszawy.

Teatr wojskowy.

W końcu bm zorganizowany będzie — według „D. W. Ztg.“ — niemiecki teatr wojskowy, w którym występować będą głównie aktorzy służący obecnie w wojsku. Pozatym zaangażowane będą artystki z różnych teatrów berlińskich i wrocławskich.

Zajęcie z dezertarami.

Na skutek doniesienia p. H. Gąsiorowskiego, właściciela wesołódru przy ul. Mokotowskiej nr. 67, aresztowała dnia 17 b. m. Zandarmerja polowa Wojsk Polskich dwóch dezertarów, mianowicie Józefa Kjułina i Wacława Jaworskiego, fałsz Stefana Peca. Dopuścili się oni kradzieży dwóch rowerów na szkodę p. Gąsiorowskiego; trzech złotych pierścionków i zegarka na szkodę p. Ludwika N. z ulicy Królewskiej nr. 86, oraz dokonali szereg oszustw, między innymi w wysokości kilkudziesięciu marek na szko-

dę p. Piotra Dziewiszca, z ul. Chłodnej nr. 42.

Podczas eskortowania ich około godz. 7 wieczorem usiłował jeden z nich na ul. Erywańskiej zbiec, krzyżąc do przechodzącej publiczności, że aresztowano go za niełożenie przysięgi. Dopiero po daniu 2 ch strażów przez eskortującego go zandarmu zbiegłego złodzieja ujęto.

KRONIKA.

Wielka zabawa w parku 3-go maja.

Dzisiaj w niedzielę 19 bm. Liga Kobiet P. W. urządza w parku 3-go maja „Wielką Zabawę“, z której dochód przeznaczony jest na potrzeby żołnierza polskiego. Cel mówi sam za siebie to też niewątpimy, że w niedzielę w parku znajdzie się cała Częstochowa.

Dzisiejsze zebranie „Dzwigni“.

Dzisiaj w niedzielę 19 b. m. w sali biblioteki parafii św. Zygmunta odbędzie się miesięczne zebranie Stowarzyszenia „Dzwignia“, na które o jaknajbliższym przybyciu członków uprasza zarząd.

Zjazd nauczycielski.

Komisja zjazdowa zawiadamia, że jutro w poniedziałek 20 bm. o godz. 8 i pół rano w kościełku Im. Marji odbędzie się uroczyste nabożeństwo na intencję uczestników i prac Zjazdu.

Program pierwszego dnia zjazdu:

O godz. 9 i pół rano Posiedzenie Plenarne (Sala Straży Ogniowej ul. Strażacka № 23)

- I. Zagajenie,
- II. Wybór prezydium,
- III. Referaty:

a) O działalności Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie — Stypiński (Warszawa).

b) System szkolnictwa w Polsce — K. Kujański (Warszawa).

c) Sprawozdanie z działalności Komisji Pedagogicznej przy Stow. Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie — H. Rygiel (Warszawa).

d) Nauka o Polsce współczesnej — K. Chmielewski (Warszawa).

Godz. 4 po południu I Posiedzenie Sekcji szkół średnich (ul. Teatralna 19 A. Gimn. T. O. S.)

Referaty:

a) Projekt organizacji szkolnictwa żeńskiego średniego w niepodległej Polsce — T. Męczkowska (Warszawa).

b) Nauka moralności w szkole — ks. kan. M. Ciesielski (Częstochowa).

c) W sprawie 7-io czy 8-io klasowego programu naszych szkół średnich. — W. Kloss (Łódź).

Godz. 4 p. p. II Posiedzenie Sekcji szkół początkowych (ul. Teatralna 9 Gim żeńskie W. Chranowski j.)

Referaty:

a) Uwagi o programach szkoły ludowej — Kaczorowski.

b) Samokształcenie nauczycieli ludowych — A. Reszke (Częstochowa).

c) Pogadanki higieniczne w szkole ludowej — Butryłowiczówna.

d) Samopomoc nauczycieli wiejskich — L. Janicki (Częstochowa).

e) Przesła organizacja szkolnictwa — W. Nowicki (Raków).

Czynnymi członkami zjazdu mają prawo być tylko nauczyciele, gośćmi zaś wszyscy interesujący się wychowaniem wprowadzeni przez uczestników zjazdu, po opłaceniu 3 marek. Goście mają prawo być obecni na wszystkich posiedzeniach, jednak bez prawa zabierania głosu.

Zebranie ziemianek.

Przewodnicząca częstochowska Kola Ziemianek uprzejmie prosi wszystkie członkinie o jaknajbliższym przybyciu na zebranie we wtorek 21 bm. do sali biblioteki parafii św. Zygmun-

ta, w celu dokonania wyborów nowego zarządu.

Egzamin aspirantów.

Egzamin aspirantów Seminarjum Duchownego, we Włocławku, odbędzie się w Bursie Stassica we czwartek przed dawną Komisją egzaminacyjną. Stanęło 6 kandydatów i 2 do poprawek z I terminu egzam.

Podwyższenie normy chleba.

Zwracamy uwagę czytelników na ogłoszenie Dep. Zpwn. w dzisiejszym „Gońcu“ o podwyższeniu racji chleba do 3-ch funtów tygodniowo.

W sprawie obchodu rocznicy Kościuszkowskiej w Częstochowie.

Z inicjatywą kap. Okołowicza odbędzie się w środę 22 bm. o godz. 6 wieczorem w lokalu biurowym Głównego Urzędu Zaciągu do Wojska Polskiego konferencja: celem zorganizowania Komiteta obchodu rocznicy Kościuszkowskiej i ułożenia programu, połączonego z obchodem tym uroczystości.

Według rozesłanych zaproszeń w konferencji udział mają: delegaci przez swych delegatów Rada miejska i oraz wszystkie miejscowe instytucje obywatelskie. Stowarzyszenia, któreby przez pomyłkę zaproszenia nie otrzymały zechcą odebrać je w kancelarji Głównego Urzędu Zac. do W. P.

Do owoców nie używać garnków cynkowanych.

Wskutek sekwestru garnków aluminiowych i miedzianych używa się obecnie często naczyń cynkowanych z blachy stalowej. Garnki takie do gotowania owoców zupełnie się nie nadają, gdyż kwasy rozpuszczają o-cynkowanie. Cynk jest truciźną, więc oczywiście owocem, w garnkach o-cynkowanych gotowanym, można się otruć. Poza tym wskutek rozpuszczenia cynku owoc traci nieraz zupełnie na smaku i trzeba go wyrzucić. Do gotowania owoców należy używać garnków emaljowanych.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu m. Cz. omawiano i zdecydowano następujące sprawy:

Dodatek drożyzniany.

Uchwalono dodatek drożyzniany dla urzędników instytucji miejskich w sumie mk. 1500 miesięcznie.

Obywatelska uchwała Magistratu.

Wychodząc z założenia, że Biblioteka Publiczna im. dr. Wł. Biegańskiego jest instytucją kulturalną i publiczną, a nie przedsiębiorstwem prywatnym, Magistrat uchwalił przyznać zarządowi Biblioteki mk. 1250 jednorazowo i mk. 750 na rok budżetowy 1917—18.

O subwencji dla Sądu okręgowego.

W sprawie subwencji dla Sądu okręgowego w Częstochowie, Magistrat uchwalił na koszt utrzymania lokalu mk. 3000 rocznie, oraz jednorazowo mk. 5000, jako cyfry minimalne.

Dla zakładu Magdalenek.

Magistrat uchwalił wypłacić zakładowi Magdalenek mk. 20 miesięcznie wzorem lat ubiegłych.

O światło w przytułku noclegowym.

Celem uprzystępnienia korzystania z przytułku noclegowego przy ul. Górncarskiej 67, uchwalono wyasygnować mk. 495 fen. 70 na instalację elektryczną.

O lichwie żywnościowej.

Projekt w sprawie ogłoszenia postanowienia o lichwie żywnościowej przesłano p. naczelnikowi powiatu.

O dzierżawę ryb w Wąchole.

Dotychczasowemu dzierżawcy

w rzece Warcie, Muskale, postanowiono sumę dzierzawną mk. 216 pod wyższość do mk. 400 lub w razie odmowy ogłosić licytację.

Elektrownię nabyć.

Magistrat zaakceptował uchwałę Rady miejskiej w sprawie kupna elektrowni, od Administracji Przymusowej.

O zabawę na legionistów.

Magistrat udzielił pozwolenia na dzisiejszą sprzedaż znaczka i zabawę w parku 3 Maja na rzecz legionistów z warunkiem, aby nie było confetti.

Ku czci dr. Biegańskiego.

Magistrat przychylił się do prośby T-wa Lekarskiego, aby ku uczczeniu pamięci zgasłego niedawno ś. p. Dr. W. Biegańskiego, salę V tą szpitala Najśw. Macji Panny nazwał imieniem zmarłego uczonego i u wejścia umieścić tablicę pamiątkową.

Studenci mogą urządzić zabawę.

Częstoch. Kołu Akademików Magistrat udzielił pozwolenia na urządzenie w d. 26 b. m. wielkiej zabawy w parku 3 Maja.

W sprawie obchodu rocznicy zgonu Kościuszki.

Z racji 100 ej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki, Magistrat uchwalił zwrócić się do Rady miejskiej z propozycją wyłonienia Komitetu organizacyjnego obchodu, delegując od siebie do Komitetu ławnika p. J. Cholewickiego.

Z posiedzenia cechu krawców.

W dniu 16 bm. w sali Magistratu zbrali się majstrowie i mistrzynie cechu krawieckiego. Posiedzenie zgał nadburmistrz dr. J. Marczewski piękną przemową, zaznaczając zadania i obowiązki społeczeństwa zgrupowań cechowych w Polsce.

Starszy cechu p. R. Trawiński dziękując p. nadburmistrzowi za zainteresowanie się sprawą cechów powitał p. nadburmistrza imieniem zgromadzenia krawców jako opiekuna i zwierzchnika z urzędu, zaznaczając że od roku 1860, zgromadzenie cechowe w Częstochowie nie zaznały tego poparcia i zainteresowania się sprawami cechów, jakie zapewne miał na myśli prawodawca redagujący pierwszą ustawę cechową z 31 go grudnia 1816 roku, w której opiekę nad cechami powierzył prezydentom i burmistrzom miast.

Następnie uchwalono wnioski p. R. Trawińskiego o wypłaceniu z lady cechowej rb. 50 na utworzenie funduszu utworzenia szkoły rzemiosł i zapisanie takowego w złotej księdze ufundowanej przy Stow. Rzemieślniczym dla upamiętnienia obchodzonej w rokueszlem 100 rocznicy ustawodawstwa cechowego w Polsce i rb. 15 na koszty delegacji cechowych w okolice Częstochowy w celu nawiązania ścisłych stosunków między rzemieślnikami z prowincji.

Wreszcie przeprowadzono wybory starszych cechu na miejsce ustępujących po 8 latach pełnienia obowiązków p. R. Trawińskiego i Teodora Kisera.

Większością głosów zostali wybrani:

Na starszego p. Teodor Kiser, podstarszego p. Wincenty Rydz, oraz na skarbnika powołano p. W. Małczyńskiego i na biegłych p. Stefana Smugę i p. Franciszka Bieleckiego.

Zebrań Tow. Rolniczego.

We wtorek 21 b. m. o godz. 10 i pół rano w siedzibie Towarzystwa (Piękna 4) odbędzie się zebranie większej własności w sprawie dostawy chleba.

Głodowa śmierć obywatelki.

W Sosnowcu w tych dniach zmarła z głodu jedna ze starych obywatelki. Mimo posiadanej znacznej gotówki, obywatelka ta postanowiła „obywać” się bez artykułów spożywczych, wobec ich nadmiernej drożyzny, jakiej od urodzenia nie znała. Ostatnimi dniami przed śmiercią informowała się stale u sklepikarzy, „czy nie stanął chleb, ziemniaki”. Gdy otrzymała odpowiedź przeczącą, oświadczyła, że „woli z głodu umrzeć, niż tyle ma płacić”. Dotrzymała też słowa, stroskanej rodzinie pozostawiając w gotówce kilkanaście tysięcy rubli na pociechę.

Zgon w niewoli.

„Jeniec” w ostatnim numerze donosi, iż w dniu 8 bm. zmarł w obozie dla jeńców Władysław Brzozowski, szeregowiec 57 rob. komendy, urodzony w r. 1887. Zmarły był mieszkańcem wsi Bujny Szlacheckie w ziemi piotrkowskiej.

„Wesele” po francusku.

Choć zaznajomił francuzów, a i szersze koła czytelnicze zagraniczne w ogólności także, z genjalną, a tak na wskroś i rdzennie polską twórczością literacką Stanisława Wyspiańskiego, pp. A. Łada-Cybulski i G. Le Normand, przystąpili do tłumaczenia dzieł polskiego poety na język francuski.

Na pierwszy ogień poszło „Wesele”, które w języku Corneille'a i Racine'a otrzymało tytuł „Les noces” i ukazało się już w wydaniu książkowym nakładem „Nouvelle revue française”. Staranny przekład francuski dramatu Wyspiańskiego p. Cybulski poprzedził wziętym wstępem rozumowanym.

Straż polna.

W wielu miejscowościach właściciele ziemscy ustanowili specjalną straż polną, która pilnuje pól w dniach w polu dniem i nocą.

Spis jeńców polaków pochodzących z Królestwa Polskiego.

W jednej z bitew we wschodniej Galicji dostali się do niewoli austriackiej, jak donoszą pisma galicyjskie, następujący nieradni żołnierze rosyjscy, narodowości polskiej, pochodzący z Król. Polskiego:

Jan Burkowski, Marcin Długoszewski, Walenty Kijis, Marcin Syroka, Emiljan Siliń, Stanisław Nowicki, Antoni Jermakowicz, Stanisław Rjuga, Franciszek Rybak, Stanisław Szabiecki, felczer Żółkowski.

Z kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 8 | 8 do 12 | 8 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 195, po 60 fen. — 60, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,772, ogółem 5,086.

Kuchnia III dla intel. — po 20 fen. — 00, po 60 fen. — 86, służbie — 77, kredyt. — 216, bezpłatnych — 1,305, ogółem — 1,684.

Kuchnia IV ludowa — po 20 fen. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 281, kredyt. — 00, bezpłatnych — 11,072, ogółem — 11,303.

Kuchnia V dla chorych — po 20 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, kredyt. — 00, bezpłatn. — 485, ogółem — 485.

Kuchnia VI dla chorych — po 20 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, bezpłatnych — 447, ogółem — 447.

Ogółem: po 20 fen. — 195, po 60 f. — 86, służbie — 427, kred. — 216, bezpłatnych — 18,031, ogółem — 19,005.

Zapomóg wydano dla 232 rodzin na sumę Mk. 8,498.

Lubioz Sarnowska w Częstochowie.

W pierwszych dniach września zjeżdża do naszego miasta znana, piękna i wybitna artystka teatrów warszawskich p. Lubioz Sarnowska, której występy zeszłoroczne u nas ściągnęły tłumy publiczności do teatru „Paryskiego”.

Grane będą następujące sztuki: „Siostra Helena” — Engla, „Walka motyli” — Sudermana, „Panna Ziuta moja żona” — Gauvaulta i „Koteczka Wiktora”.

Farba i puder dla bosonogich.

Pieć żeńska chodząca w eoraz większej liczbie w pantofelkach bez pończoch, farbuje i pudruje nogi. Używają zwłaszcza pudru brązowego w celu ustalenia barwy nóg z opalenizną szyi i twarzy. Zaznaczyć należy, że noszenie obuwia skózanego na bosą stopę przepala je szybko i niszczy.

Jedynie trepki logicznie rozwiązują sprawę oszczędności.

Konserwy owocowe bez cukru.

W porze obecnej odbywało się zwykle przyrządzanie konfitur i konserwów owocowych na zimę. Produkty te przydałyby się w czasach dzisiejszych jeszcze bardziej niż przed wojną, niestety jednak wielką przeszkodę stanowi ku temu brak i drożyzna cukru, który prócz smaku zabezpiecza przetwory owocowe od zepsucia, jest więc prawie niezbędnym. Jednak według opinii specjalistów można i bez cukru przyrządzić konserwy.

W Niemczech polecają magistraty ludności, aby używano dla konserwacji owoców przy gotowaniu benzowego kwasu natronowego lub kwasu mrówczanego w stosunku 10 gram. na 1 klg. konserwowanych owoców.

Jak uchronić się od krwawej biegunki i tyfusu brzuszego.

Wobec częstych wypadków krwawej biegunki (dysenterji) i tyfusu brzuszego, czujemy się w obowiązku podzielić się z czytelnikami naszego Gońca Częstochowskiego radami, zasięgniętymi u lekarza, jak uchronić się od tych chorób tak bardzo ciężkich i groźnych.

Już w początkach ubiegłego stulecia ludzie uświadomili sobie, iż „lepiej jest zapobiegać, niż leczyć”, dlatego starali się wynaleźć środki ochronne przeciw chorobom, badając źródła tych ostatnich w celu zapobieżenia zachorowaniu. Otóż doszli do przekonania, iż głównym powodem szerzenia się krwawej biegunki i tyfusu brzuszego jest woda do picia, do której zarazki dostają się drogą następującą:

Studnie nasze są naogół wadliwie zbudowane, ponieważ ścianki ich łatwo przepuszczają wodę gruntową, w tej zaś znajdują się zarazki powyższych chorób, splukane z powierzchni ziemi wodą deszczową i wraz z nią wsiąkające w grunt.

Z tego powodu najważniejszym środkiem ochronnym jest powstrzymanie się od picia wody surowej ze studzien i rzek i używanie do picia wyłącznie wody przegotowanej.

Gotowanie wody niszczy zarazki, czyni je nieszkodliwymi. Woda przegotowana najprędzej stygnie w naczyniu glinianym, również dobrze, tylko dłużej, stygnie w imbryku metalowym i inn.

O ile zajdzie wypadek zachorowania na tyfus brzuszny lub krwawą biegunkę, osoby pielęgnujące chorego muszą zachować następujące środki ostrożności: ponieważ zarazki znajdują się w wydzielinach chorego, a bielizna jego może być niemi zabrudzona, to należy po każdym dotknięciu brudnej bielizny i wogóle wrzucić ją do wody.

brudzenia nią rak, umyć je natychmiast w wodzie karbolowej, w roztworze sublimatu, chinozolu i t. p.

Wydzieliny chorego należy zlewać do dołu, w którym znajduje się wapno niegaszone, nigdy zaś na powierzchnię ziemi, bez dezynfekcji.

Brudną bieliznę chorego należy przed praniem namoczyć w roztworze dezynfekującym na parę godzin. Jeśli brak sublimatu, to w 5%-ym roztworze sody zwyczajnej.

Rzodkiewkę, marchew, galarepe, wszystko, co dzieci tak chętnie jedzą wrócić z ziemi wyjęte, należy bardzo starannie umyć przed jedzeniem bardzo gorącą wodą, a nawet sparzyć. To samo odnosi się do ogórków i owoców. Pożatym trzeba baczną zwracać uwagę na każdy, choćby nieznaczny rozstrój kiszek, gdyż to stanowi nader sprzyjające rozwojowi zarzasków środowisko.

Przy ścisłym zachowaniu tych środków ostrożności można mieć nadzieję, iż epidemia wygaśnie, a tym samym uda się zapobiec pograżeniu w rozpacz całych rodzin nad którymi wisi groźba utraty najdroższych istot: ojca—żywiela, matki—opiekunki całego domu, dziecka — nadziei i podpory rodziców.

Z ostatniej chwili.

Największy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 18 sierpnia.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprehta Bawarskiego.

Na bojuwisku we Flandrii wzmożła się walka artylerji na wybrzeżu i na północny wschód od Ypern znowu do największej sily, zresztą pozostał ogień mniejszy jak w ostatnich dniach. Po obydwu stronach kolei Boesinghe—Staden uczynił nieprzyjaciół po południu silny niespodziany atak częściowy, w którym Langemarek po zaciętej walce stracono. Leżymy w płaskim kręgu nokoło wsi.

W Artois ustawiły się pod silną osłoną ogniową angielskie wojska bojowe na zachodzie od Lens. Nasz ogień niszczący nie pozwolił na rozwinięcie się ataku. W nocy następujące słabsze ataki nieprzyjaciela odparto.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Przy Chemin des Dames ożywiła działalność artylerji pod Cerny, w Szampanji zachodniej, szczególnie przy górze Klinowej, na południowy wschód od Moronvillers. Na froncie północnym Verdun rozpoczęła się z całą siłą walka ogniowa znowu w południe i trzymała wzmagając się aż do późnej nocy. Działania lotnicze i odpornymi zestrzelono 26 samolotów nieprzyjacielskich i 4 balony na uwiezi płonące.

Nadporučnik Dostler osiągnął 26 zwycięstwo zastępca oficera, feldfelbel Miller, swe 22, porucznik Gontermann przez zestrzelenie trzynastego i czterestego balonu na uwiezi swe 29 i 30 zwycięstwo w powietrzu.

Front wschodni:

Między Bałtykiem a Czarnem morzem pozostało przy małych walkach przedpolowych i umiarkowanym ogniu położenie niezmiennione.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

Doprowadził 18 sierpnia atak pułków austriacko-węgierskich na południe od Grocstwa do pełnego skutku. Nieprzyjaciela pokonano w oszańcowanych stanowiskach szturmem i stracił oprócz wielkich krwawych strat przeszło 1600 jeńców, 16 dział i 18 karabinów maszynowych. Od początku operacji na wschodzie w dniu 19 lipca wpadły w Galicji wpadły w Galicji wschodniej, Bukowinie i nad Moldawą w ręce sprzymierzonych wojsk i 655 oficerów, 41800 żołnierzy, 257 dział, 546 karabinów maszynowych, 19 miotaczy min, 50000 karabinów.

Materiału wojennego: zdobyto wielkie wozy z amunicją, 25000 masek gazowych, 14 automobilów opancerzonych, 15 automobilów ciężarowych, 2 pociągi opancerzone, 6 naładowanych pociągów, oprócz tego 26 lokomotyw, 218 wagonów kolejowych, kilka samolotów, wielką ilość wagonów przewożących i bardzo liczne zapasy żywności. Szczególnie uznać należy, iż w ostatnich walkach oddziały z amunicją i tren jak wojska kolejowe i automobilowe mimo największych tak ważny dla prowadzenia walk ruch kolejowy do i od frontu gładko wykonały.

Rozporządzeniami przewidującymi wiernym spełnieniem obowiązków przez oficerów, urzędników, żołnierzy można było wszystkie przewożenie wojsk planowo przeprowadzić i walczące wojska można było zaopatrzyć każdego czasu w potrzebne uzupełnienie amunicji, prowiantu i innych potrzeb wojennych, na zachodzie mimo przez kilka pozycji daleko poza pozycje idącego ognia nieprzyjacielskiego na wschodzie mimo wszystkich przeszkód, które ziemia i powietrze przy wielkich zburzeniach tworzyły.

Tabela nieurzędowa

wygranych II Loterii Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W 2-ym dniu ciągnięcia I-ej klasy główne wygrane padły na numery następujące:

Mk. 15,000 na nr. 85512.

Mk. 5,000 na nr. 8359.

Po mk. 4,000 na Nr. Nr. 34849, 40604.

Po mk. 2,000 na Nr. Nr. 9529 14884 41699.

Po mk. 1,500 na Nr. Nr. 9777, 21448 40061 41199

Po mk. 700 na Nr. Nr. 5445 5326 8596 9556 15953 16440 19263 25536 26586.

Szafa sklepowa oszklona do sprzedania Wiadomość ul. Piękna Nr. 11. 686 |

Częstochowskie Koło Okręgowe P. M. S.

otwiera z początkiem 1917/18 roku szkolnego

Seminarjum

NAUCZYCIELI LUDOWYCH

w Częstochowie

Examinacy na kursy I i II rozpoczną się 3-go września 1917 roku

Podania przyjmuje i wszelkich wskazówek udziela Kancelarja Seminarjum, ul. św. Barbary Nr. 15-a (oficyna), oddzielnie od 10-22 rano.

Kursy dla Ochotników oraz ZAKŁAD FROEBLOWSKI Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie, ul. Teatralna 9.
dom dr. Pisarzewskiej.

Zapisy pań i dzieci codziennie prócz świąt. Kancelarja otwarta od 11-1 w południe od 4-7 popołudniu.
Rozpoczęcie zajęć 1 Września

Filologiczne Gimnazjum Żeńskie M. Słowickiej

Częstochowa Teatralna 24.

rozpoczyna egzaminy powiatkowe dla nowowstępujących kandydatek od kl. wstępnej do 7 ej włącznie a. 28-go sierpnia, poprawkowe d. 3-go września, początek lekcji d. 6 września.

Zapisy w dalszym ciągu przyjmuje kancelarja od 10-12 codziennie.

Sprzedarzą owoców z Parzymiech hr. Potockiego zajmuje się p. Rzepkiewicz ul. P. Marji Nr. 42 i piętro.

Do sprzedania dom parterowy w dobrym punkcie handlowym ulica i rynek Wieluński Nr. 31 Wiad. Jasnogórska Nr. 9

CZĘSTOCHOWSKIE Wyroby Cementowe p. f. „TRWAŁOŚĆ”

ulica Panny Marji Nr. 61.

Na składzie: posadzki różnych gatunków i kolorów, schody, rury kanalizacyjne, wanny kąpielowe, chodniki trotuarowe, bloki, pustaki. Przyjmujemy obstalunki na balkony i upiększenia domów.

300 morgi ziemi do rozparcelowania blisko miasta Wiadomość Jasnogórska Nr. 18. róg Teatralnej J. Polak.

Kartofliarka maszynowa do kopania kartofli najnowszego systemu do sprzedania. Wiadomość ul. Panny Marji 33 u właściciela domu. 570 -

Do sprzedania dom, ogród i 24 morgi gruntu przy ulicy Pięknej Nr. 60 vis à vis kossar Zawady. 675 -

Nowo utworzony chrześcijański skład. kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmuję w komi. -

Szafa jesionowa duża w dobrym stanie do sprzedania Raków dom fabryczny Nr. 1. m. 4

Przyjmuje się panienci na stancję warunki przystępne może być pomoc w naukach. Wiad. w „Goścu” 695 -

Ofiary:

Na kuchnie chrześ. Walerja Sp. mk. mk.2 fen.50 kwit 288

Na internowanych legionistów składkę miesięczną Wanda Bzowska Mk. 25 kwit 289.

Chleb.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do wiadomości, że zgodnie rozporządzeniem Władz Cywilnych racja chleba z dn. 20. sierpnia r. b. podwyższoną zostaje do 3 ch funtów na osobę — na tydzień Bochenek chleba wagi 3 funty kosztować będzie od tejże daty 65 fenigów.

Kartofle.

Nadszedł jeden wagon kartofli, przystępujemy więc do dalszej sprzedaży.

W Poniedziałek 20. sierpnia winni się zgłosić po zakup kwitów na kartofle w ilości 6 funtów na osobę za 65 fenigów na kartki A—B serji XVI-ej do swoich biur okręgowych, mieszkańcy:

II. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 6. St. Rynek 15.

IIa. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 11. Senatorska 27.

III. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 15. Ogrodowa, 13.

Kartofle wydawane będą na mocy wykupionych kwitów (kartki A—B) należy oddawać w okręgu) jak dotąd w magazynach przy fabryce Peltzerów. Sprzedaż dla dalszych ulic ogłoszoną będzie w miarę nadejścia kartofli.

Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA
w Częstochowie.

w rzece Warcie, Muskale, postanowiono sumę dzierżawną mk. 216 pod wyższy do mk. 400 lub w razie odmowy ogłosić licytację.

Elektrownię nabyć.

Magistrat zaakceptował uchwałę Rady miejskiej w sprawie kupna elektrowni od Administracji Przymusowej.

O zabawę na legionistów.

Magistrat udzielił pozwolenia na dzisiejszą sprzedaż znaczków i zabawę w parku 3 Maja na rzecz legionistów z warunkiem, aby nie było confetti.

Ku czci dr. Biegańskiego.

Magistrat przychylił się do próby T-wa Lekarskiego, aby ku uczczeniu pamięci zgasłego niedawno s. p. Dr. W. Biegańskiego, salę V tą szpitala Najśw. Macji Panny nazwał imieniem zmarłego uczonoego i u wejścia umieścić tablicę pamiątkową.

Studenci mogą urządzać zabawę.

Częstoch. Kołu Akademików Magistrat udzielił pozwolenia na urządzenie w d. 26 b. m. wielkiej zabawy w parku 3 Maja.

W sprawie obchodu rocznicy zgonu Kościuszki.

Z racji 100 ej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki, Magistrat uchwalił zwrócić się do Rady miejskiej z propozycją wyłonienia Komitetu organizacyjnego obchodu, delegując od siebie do Komitetu ławnika p. J. Cholewickiego.

Z posiedzenia cechu krawców.

W dniu 16 bm. w sali Magistratu zebrał się majstrowie i mistrzynie cechu krawieckiego. Posiedzenie zagal nadburmistrz dr. J. Marczewski piękną przemową, zaznaczając zadania i obowiązki społeczne zgrupowań cechowych w Polsce.

Starszy cechu p. R. Trawiński dziękując p. nadburmistrzowi za zainteresowanie się sprawą cechów powitał p. nadburmistrza imieniem zgromadzenia krawców jako opiekuna i zwierzchnika z urzędu, zaznaczając że od roku 1860, zgromadzenie cechowe w Częstochowie nie zaznało tego poparcia i zainteresowania się sprawami cechów, jakie zapewne miał na myśli prawodawca redagujący pierwszą ustawę cechową z 31 go grudnia 1816 roku, w której opiekę nad cechami powierzył prezydentom i burmistrzom miast.

Następnie uchwalono wnioski p. R. Trawińskiego o wypłaceniu z ludy cechowej rb. 50 na utworzenie funduszu utworzenia szkoły rzemieślniczej dla upamiętnienia obchodzonej w roku zeszłym 100 rocznicy ustawodawstwa cechowego w Polsce i rb. 15 na koszty delegacji cechowych w okolice Częstochowy w celu nawiązania ściślejszych stosunków między rzemieślnikami z prowincji.

Wreszcie przeprowadzono wybory starszych cechu na miejsce ustępujących po 8 latach pełnienia obowiązków p. R. Trawińskiego i Teodora Kiser.

Większością głosów zostali wybrani:

Na starszego p. Teodor Kiser, podstarszego p. Wincenty Rydz, oraz na skarbnika powołano p. W. Małczyńskiego i na biegłych p. Stefana Smugę i p. Franciszka Bieleckiego.

Zebrań Tow. Rolniczego.

We wtorek 21 b. m. o godz. 10 i pół rano w siedzibie Towarzystwa (Piękna 4) odbędzie się zebranie większej własności w sprawie dostawy

Głodowa śmierć obywatelki.

W Sosnowcu w tych dniach zmarła z głodu jedna ze starych obywatel. Mimo posiadanej znacznej gotówki, obywatelka ta postanowiła „obywać” się bez artykułów spożywczych, wobec ich nadmiernej drożyzny, jakiej od urodzenia nie znała. Ostatnimi dniami przed śmiercią informowała się stale u sklepikarzy, „czy nie stanął chleb, ziemniaki”. Gdy otrzymała odpowiedź przeczącą, oświadczyła, że „woli z głodu umrzeć, niż tyle ma płacić”. Dotrzymała też słowa, stroskanej rodzinie pozostawiając w gotówce kilkanaście tysięcy rubli na pociechę.

Zgon w niewoli.

„Jeniec” w ostatnim numerze donosi, iż w dniu 8 bm. zmarł w obozie dla jeńców Władysław Brzozowski, szeregowiec 57 rob. komendy, urodzony w r. 1887. Zmarły był mieszkającym wsi Bujny Szlacheckie w ziemi piotrkowskiej.

„Wesele” po francusku.

Chcąc zaznajomić francuzów, a i szersze koła czytelnicze zagraniczne w ogólności także, z genjalną, a tak na wskoś i rdzennie polską twórczością literacką Stanisława Wyspiańskiego, pp. A. Łada-Cybulski i G. Le-normand, przystąpili do tłumaczenia dzieł polskiego poety na język francuski.

Na pierwszy ogień poszło „Wesele”, które w języku Corneille’a i Racine’a otrzymało tytuł „Les noces” i ukazało się już w wydaniu książkowym nakładem „Nouvelle revue française”. Staranny przekład francuski dramatu Wyspiańskiego p. Cybulski poprzedził zwięzłym wstępem rozmownym.

Straż polna.

W wielu miejscowościach właściciele ziemscy ustanowili specjalną straż polną, która pilnuje pól rolnych w polu dniem i nocą.

Spis jeńców polaków pochodzących z Królestwa Polskiego.

W jednej z bitew we wschodniej Galicji dostali się do niewoli austriackiej, jak donoszą pisma galicyjskie, następujący nieradni żołnierze rosyjscy, narodowości polskiej, pochodzący z Król. Polskiego:

Jan Burkowski, Marcin Długoszewski, Walenty Kijis, Marcin Syroka, Emiljan Siliń, Stanisław Nowicki, Antoni Jermakowicz, Stanisław Rijuga, Franciszek Rybak, Stanisław Szabiecki, felczer Żółkowski.

Z kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 8 | 8 do 12 | 8 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 195, po 60 fen. — 00, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,772, ogółem 5,086.

Kuchnia III dla intel. — po 20 fen. — 00, po 60 fen. — 86, służbie — 77, kredyt. — 216, bezpłatnych — 1,805, ogółem — 1,864.

Kuchnia IV ludowa — po 20 fen. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 231, kredyt. — 00, bezpłatnych — 11,072, ogółem — 11,303.

Kuchnia V dla chorych — po 20 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, kredyt. — 00, bezpłatn. — 485, ogółem — 485.

Kuchnia VI dla chorych — po 20 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, bezpłatnych — 447, ogółem — 447.

Ogółem: po 20 fen. — 195, po 60 f. — 86, służbie — 427, kred. — 216, bezpłatnych — 18,031, ogółem — 19,005.

Zapomóg wydano dla 232 rodzin na sumę Mk. 8,498.

Lubicz Sarnowska w Częstochowie.

W pierwszych dniach września zjeżdża do naszego miasta znana, piękna i wybitna artystka teatrów warszawskich p. Lubicz Sarnowska, której występy zeszłoroczne u nas ściągają tłumy publiczności do teatru „Paryskiego”.

Grane będą następujące sztuki: „Siostra Helena” — Engla, „Walka motyli” — Sudermana, „Panna Zinta moja żona” — Gauvaula i „Kotezka Wiktora”.

Farba i puder dla bosonogich.

Pieć żeńska obhodząca w coraz większej liczbie w pantofelkach bez pończoch, farbuje i pudruje nogi. Używając właszcza pudru brązowego w celu ustalenia barwy nóg z opalenizną szyi i twarzy. Zaznaczyć należy, że noszenie obuwia skórzanego na bosą stopę przepala je szybko i niszczy.

Jedynie treпки logicznie rozwiązują sprawę oszczędności.

Konserwy owocowe bez cukru.

W porze obecnej odbywało się zwykle przyrządzanie konfitur i konserwów owocowych na zimę. Produkty te przydałyby się w czasach dzisiejszych jeszcze bardziej niż przed wojną, niestety jednak wielką przeszkodę stanowi ku temu brak i drożyzna cukru, który prócz smaku zabezpiecza przetwory owocowe od zepsucia, jest więc prawie niezbędnym. Jednak według opinii specjalistów można i bez cukru przyrządzać konserwy.

W Niemczech polecają magistraty ludności, aby używano dla konserwacji owoców przy gotowaniu benzowego kwasu natronowego lub kwasu mrówczanego w stosunku 10 gram. na 1 klg. konserwowanych owoców.

Jak uchronić się od krwawej biegunki i tyfusu brzuszego.

Wobec częstych wypadków krwawej biegunki (dysenterji) i tyfusu brzuszego, czujemy się w obowiązku podzielić się z czytelnikami naszego Gońca Częstochowskiego radami, zasięgniętymi u lekarza, jak uchronić się od tych chorób tak bardzo ciężkich i groźnych.

Już w początkach ubiegłego stulecia ludzie uświadomili sobie, iż „lepiej jest zapobiegać, niż leczyć”, dlatego starali się wynaleźć środki ochronne przeciw chorobom, badając źródła tych ostatnich w celu zapobieżenia zachorowaniu. Otóż doszli do przekonania, iż głównym powodem szerzenia się krwawej biegunki i tyfusu brzuszego jest woda do picia, do której zarzki dostają się drogą następującą:

Stądnie nasze są naogół wadliwie zbudowane, ponieważ ścianki ich łatwo przepuszczają wodę gruntową, w tej zaś znajdują się zarzki powyższych chorób, splukane z powierzchni ziemi wodą deszczową i wraz z nią wsiąkające w grunt.

Z tego powodu najważniejszym środkiem ochronnym jest powstrzymanie się od picia wody surowej ze studzien i rzek i używanie do picia wyłącznie wody przegotowanej.

Gotowanie wody niszczy zarzki, czyni je nieszkodliwymi. Woda przegotowana najprędzej stygnie w naczyniu glinianym, również dobrze, tylko dłużej, stygnie w imbryku metalowym i inn.

O ile zażdzie wypadek zachorowania na tyfus brzuszny lub krwawą biegunkę, osoby pielęgnujące chorego muszą zachować następujące środki ostrożności: ponieważ zarzki znajdują się w wydzielinach chorego, a bielizna jego może być nim zabrudzona, to należy po każdym dotknięciu brudnej bielizny i wogóle wrznie za-

brudzenia nią rak, umyć je natychmiast w wodzie karbolowej, w roztworze sublimatu, chinozolu i t. p.

Wydzielini chorego należy zlewać do dołu, w którym znajduje się wapno niegaszone, nigdy zaś na powierzchnię ziemi, bez dezynfekcji.

Brudną bieliznę chorego należy przed praniem namoczyć w roztworze dezynfekującym na parę godzin. Jeśli brak sublimatu, to w 5%-ym roztworze sody zwyczajnej.

Rzodkiewkę, marchew, galarepe, wszystko, co dzieci tak chętnie jedzą wprost z ziemi wyjęte, należy bardzo starannie umyć przed jedzeniem bardzo gorącą wodą, a nawet sparzyć. To samo odnosi się do ogórków i owoców. Pożatym trzeba bacznie zwracać uwagę na każdy, choćby nieznaczny rozstrój kiszek, gdyż to stanowi nader sprzyjające rozwijowi zarzasków podłoże.

Przy ścisłym zachowaniu tych środków ostrożności można mieć nadzieję, iż epidemia wygaśnie, a tym samym uda się zapobiec pograżeniu w rozpacz całych rodzin nad którymi wisi groźba utraty najdroższych istot: ojca—żywiela, matki—opiekunki całego domu, dziecka—nadziei i podpory rodziców.

Z ostatniej chwili.

Największy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 18 sierpnia.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Na bojuwisku we Flandrii wzmożła się walka artylerji na wybrzeżu i na północny wschód od Ypern znowu do największej siły, zresztą pozostał ogień mniejszy jak w ostatnich dniach. Po obydwu stronach kole Boesinghe—Staden uczynił nieprzyjaciół po południu silny niespodziany atak częściowy, w którym Langemarck po zaciętej walce stracono. Leżymy w płaskim kręgu nokoło wsi.

W Artois ustawiły się pod silną osłoną ogniową angielskie wojska bojowe na zachodzie od Lens. Nasz ogień niszczący nie pozwolił na rozwinięcie się ataku. W nocy następujące słabsze ataki nieprzyjaciela odparto.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Przy Chemin des Dames ożywiła działalność artylerji pod Cerny, w Szampanji zachodniej, szczególnie przy górze Klinowej, na południowy wschód od Moronvillers. Na froncie północnym Verdun rozpoczęła się z całą siłą walka ogniowa znowu w południe i trzymała wzmagając się aż do późnej nocy. Działania lotnicze i odpornymi zestrzelono 26 samolotów nieprzyjacielskich i 4 balony na wieży płonące.

Nadporučnik Dostler osiągnął 26 zwycięstwo zastępca oficera, feldfel Miller, swe 22, porucznik Gontermann przez zestrzelenie trzynastego i czternastego balonu na wieży swe 29 i 30 zwycięstwo w powietrzu.

Front wschodni:

Między Bałtykiem a Czarnym morzem pozostało przy małych walkach przedpolowych i umiarkowanym ogniu położenie niezmiennione.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

Doprowadził 16 sierpnia atak pułków austriacko-węgierskich na południe od Grocstwa do pełnego skutku. Nieprzyjaciela pokonano w oszańcowanych stanowiskach szturmem i stracił oprócz wielkich krwawych strat przeszło 1600 jeńców, 16 dział i 18 karabinów maszynowych. Od początku operacji na wschodzie w dniu 19 lipca wpadły w Galicji wpadły w Galicji wschodniej, Bukowinie i nad Mołdawą w ręce sprzymierzonych wojsk i 665 oficerów, 41800 żołnierzy, 257 dział, 546 karabinów maszynowych, 19 miotaczy min, 50000 karabinów.

Materiału wojennego: zdobyto wielkie wozy z amunicją, 25000 masek gazowych, 14 automobilów opancerzonych, 15 automobilów ciężarowych, 2 pociągi opancerzone, 6 nalożonych pociągów, oprócz tego 26 lokomotyw, 218 wagonów kolejowych, kilka samolotów, wielką ilość wagonów przewozowych i bardzo liczne zapasy żywności. Szczególnie użnać należy, iż w ostatnich walkach oddziały z amunicją i tren jak wojska kolejowe i automobilowe mimo największych tak ważny dla prowadzenia walk ruch kolejowy do i od frontu gładko wykonały.

Rozporządzeniami przewidującymi wiernym spełnieniem obowiązków przez oficerów, urzędników, żołnierzy można było wszystkie przewożenie wojsk planowo przeprowadzić i walczące wojska można było zaopatrzyć każdego czasu w potrzebne uzupełnienie amunicji, prowiantu i innych potrzeb wojennych, na zachodzie mimo przez kilka pozycji daleko poza pozycje idącego ognia nieprzyjacielskiego na wschodzie mimo wszystkich przeszkód, które ziemia i powietrze przy wielkich zaburzeniach tworzyły.

Tabela nieurzędowa

wygranych II Loterii Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W 2-ym dniu ciągnięcia I-ej klasy główne wygrane padły na numery następujące:

Mk. 15,000 na nr. 85512.

Mk. 5,000 na nr. 8359.

Po mk. 4,000 na Nr. Nr. 34849, 40604.

Po mk. 2,000 na Nr. Nr. 9529 14884 41699.

Po mk. 1,500 na Nr. Nr. 9777, 21448 40061 41199

Po mk. 700 na Nr. Nr. 5445 5326 8596 9556 15953 16440 19263 26536 26536.

Szafa sklepowa oszklona do sprzedania
Wiadomość ul. Piękna Nr. 11. 686 |

Częstochowskie Koło Okręgowe P. M. S.

otwiera z początkiem 1917/18 roku szkolnego

Seminarjum

NAUCZYCIELI LUDOWYCH

w Częstochowie

Egzaminy na kursy I i II rozpoczną się 3-go września 1917 roku

Podania przyjmuje i wszelkich wskazówek udziela Kancelarja Seminarjum, ul. św. Barbary Nr. 15-a (oficyna), oddzielnie od 10-12 rano.

Kursy dla Ochotników oraz ZAKŁAD FKOEBŁOWSKI Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie, ul. Teatralna 9.
dom dr. Pisarzewskiej.

Zapisy pań i dzieci codziennie prócz świąt. Kancelarja otwarta od 11-1 w południe od 4-7 popołudniu.
Rozpoczęcie zajęć 1 Września

CZĘSTOCHOWSKIE Wyroby Cementowe p. f. „TRWAŁOŚĆ”

ulica Panny Marji Nr. 61.

Na składzie: posadzki różnych gatunków i kolorów, schody, rury kanalizacyjne, wanny kąpielowe, chodniki trotuarowe, bloki, pustaki. Przyjmujemy obstatunki na balkony i upiększenia domów.

300 morgi ziemi do rozparcelowania blisko miasta Wiadomość Jasnogórska Nr. 18, róg Teatralnej J. Polak.

Kartoflarka maszyna do kopania kartofli najnowszego systemu do sprzedania. Wiadomość ul. Panny Marji 33 u właściciela domu. 570-

Do sprzedania dom, ogród i 24 morgi gruntu przy ulicy Pięknej Nr. 60 vis à vis kostar Zawady. 675-

Nowootworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmuję w komis. —

Szafa jesionowa duża w dobrym stanie do sprzedania Raków dom fabryczny Nr. 1. m. 4

Przyjmuje się panią na stancję warunki przystępne może być pomoc w naukach. Wiad. w „Gońcu” 696-

Ofiary:

Na kuchnię chrześc. Walerja Sp, mk. 2 fen. 50 kwit 288

Na internowanych legionistów składek miesięczną Wanda Bzowska Mk. 25 kwit 289.

Chleb.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do wiadomości, że zgodnie rozporządzeniem Władz Cywilnych racja chleba z dn. 20. sierpnia r. b. podwyższoną zostaje do 3 ch funtów na osobę — na tydzień Bochenek chleba wagi 3 funty kosztować będzie od tejże daty 65 fenigów.

Kartofle.

Nadezł jeden wagon kartofli, przystępujemy więc do dalszej sprzedaży.

W Poniedziałek 20. sierpnia winni się zgłosić po zakup kwitów na kartofle w ilości 6 funtów na osobę za 65 fenigów na kartki A—B serji XVI-ej do swoich biur okręgowych, mieszkańcy:

II. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 6. St. Rynek 15.

IIa. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 11. Senatorska 27.

III. okręg

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 15. Ogrodowa, 13.

Kartofle wydawane będą na mocy wykupionych kwitów (kartki A—B) należy oddawać w okręgu) jak dotąd w magazynach przy fabryce Peitlerów. Sprzedaż dla dalszych ulic ogłoszoną będzie w miarę nadejścia kartofli.

Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOŚCIOWA
w Częstochowie.

Pilologiczne Gimnazjum Żeńskie

M. Słowikowskiej

Częstochowa Teatralna 24.

rozpoczyna egzaminy powakacyjne dla nowowstępujących kandydatek od kl. wstępnej do 7-ej włącznie d. 28-go sierpnia, poprawkowe d. 3-go września, początek lekcji d. 6 września.
Zapisy w dalszym ciągu przyjmują kancelarja od 10-ej do 12-ej codziennie.

Sprzedarzą owoców z Parzymiech hr. Potockiego zajmuje się p. Rzepkiewicz ul. P. Marji Nr. 42 i piętro.

Do sprzedania dom parterowy w dobrym punkcie handlowym ulico i rynek Wieluński Nr. 31 Wiad. Jasnogórska Nr. 9

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od Niedzieli 19-go do Czwartku 23-go Sierpnia.

TOWARZYSZE GRY
czyli przyjaciele lat dziecięcych

Szkie zyciowy w 3-ch częściach na tle oryginalnych widoków zimowych w Szwecji.

Cywilna żona. czyli przestroga dla żonatych.

Farsa pełna śmiechu w 3-ch wielkich częściach

Nad program: Zemsta służby kolejowej bardzo komiczny.

Dla dzieci wejście wzbronione — Orkiestra koncertowa pod dyr. p. M. S z u l c a
Początek przedstawień: o godz. 5 1/2, w Soboty o g. 4 w Niedzielę i święta o godz. 3 pp.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od niedzieli 19 do czwartku 23 Sierpnia.

Fern Andra **Dziś** Fern Andra

Zerwane więzy

albo **Obowiązek i przyzwyczajenie**

Nieporównany dramat zyciowy w 5-ciu aktach, W roli głównej słynna z talentu i prejmowana piękność **Fern Andra.**

Widoki Egiptu
(Zdjęcia z natury.)

Wstrzegać się złodziei
(Wesoła komedia)

Akcyjne Towarzystwo „Praga” w Warszawie

wyrabia na zasadzie pozwolenia Zarządu Cywilnego przy Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskim

„MYDŁO RENOMA”

Cena jednego kawałka około 100 gramów/ 1/4 f. w handlu detalicznym Marek: 1.

Cena jednego kawałka około 200 gramów 1/2 f. w handlu detalicznym Marek: 2.

Zamówienia hurtowe przyjmuje na powiaty CZĘSTOCHOWSKI, SOSNOWICKI i WIELUŃSKI **Maurycy Neufeld, CZĘSTOCHOWA.**

Ządać we wszystkich składach aptecznych, sklepach mydlarskich i kolonialnych.

8-mio klasowe Gimnazjum Żeńskie

Wacław Chrzanowskiej

w Częstochowie ulica Teatralna Nr. 9.

Egzaminy dla nowowstępujących od 1 do 4-ego września włącznie egzaminy poprawkowe dnia 4 września. Zapisy i podania o przyjęcie nowowstępujących i dotychczasowych uczennic przyjmuje kancelarja gimnazjum codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 10 i pół do 1-ej do dnia 27 sierpnia włącznie.

Rozpoczęcie lekcji dnia 6-go Września 1917 roku.

Zarząd gimnazjum im Henryka Sienkiewicza

T-wa Opieki Szkolnej w Częstochowie

Niniejszem zawiadamia osoby zainteresowane, że egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 24 sierpnia o godzinie 9-ej rano

Podania o dopuszczenie do egzaminów przyjmuje kancelarja Gimnazjum w godzinach biurowych tylko do dnia 20 sierpnia. Egzaminy poprawkowe dla uczennic gimnazjum rozpoczną się 27 sierpnia o godzinie 9-ej rano.

Początek roku szkolnego 3-go września o godzinie 8-ej rano.

DOKTOR MEDYCYNY
Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10—12 i 3—6

Polecam Podeszwy drewniane sandały sprzedaż hurtowa i detalicz.
ulica Teatralna № 26.

K o t t.

Licytacja

W LOMBARDZIE

Częstoch. Tow. Pożyczk.-Oszczędn.

Teatralna № 11

odbędzie się w Październiku 1917 r. Od zastawów nie opłaconych do 15 Września roku bieżącego, liczone będą koszta licytacyjne.

Zarząd.

Pierwszorzędna Chrzęstońska Pracownia GORSZÓW

„JÓZEFY”

Nagrodzona Medalem

CZĘSTOCHOWA, ul. P. Marji 46.

róg Szkolnej Nr. 1.

gorszety kroi paryskich i wiedeńskich higieniczne i do wytrwania figury szelki do prostego trzymania biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacja i prze-rabianie. — Ceny umiarkowane. 1447

IV KLASOWE

Progimnazjum Żeńskie

Emilii Jurkowskiej

w Częstochowie ul. P. Marji 42

Egzaminy wstępne codziennie od 1 do 4-ej

o godzinach przyjęcia

Potrzebny osłowiek na stałe znający robotę w gospodarstwie rolnem za w y: agrodzenie miesięczne. Wiad. Wieluńska Nr. 22 676—

Ogród 5000 łokci kw. z małymi budynkami do sprzedania Zielbna Nr. 47 691—

Wyborne mleko zsiadłe z kartoflami, za m rękę codziennie w godzinach 12—2. po poł. 6—9 wiecz. Kawiarnia Józefa Kopanka ul. Teatralna: Nr. 26 róg Jasnej 0196—

Do sprzedania 300 par sandałów drewnianych bez obicia Ost. Grosz ul. Krakowska nr. 34 w sklepie sprzedaży monopolowych papierosów 679—

Młotocarnie do młócenia zboża na prostą stome są do wynajęcia ul. Zielbna Nr. 15

Dom o 2-eh piętach z ogrodem do sprzedania na Ostatnim Groszu przy ulicy Pięknej Nr. 9 wiadomość u Właściciela. 685—

pensjonat dla pańeczek Teatralna 9. 687—

Torf należycie wysuszony w wyborowym gatunku, wyłącznie w ładunkach wagonowych z dostawą st. Częstochowa można nabywać Teatralna Nr. 17 stróż wskaże. 687—